

den gerrige

*en klassisk komedie
om nærighed og kærlighed*

DRAMATIKER Molière INSTRUKTION OG BEARBEJDELSE Geir Sveaass
SCENOGRAFI Marianne Nilsson KOREOGRAFI Jeanette Binderup-Schultz

MEDVIRKENDE

Kristian Holm Joensen, Mette Horn, Troels Malling, Kristian Boland, Alexander Mayah Larsen
Jacob Weble, Mathilde Arcel Fock, Mads Reuther, Sofia Mileva Cukic

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kære underviser / 3

Karaktererne i *Den gerrige* / 4

Udførligt handlingsreferat af *Den gerrige* / 7

Kort rids af Frankrig i 1600-tallet / 10

Rundt om Molière / 11

Datidens scenekonventioner / 12

- Skuespilleren
- At gå i teatret
- Teaterrummet
- Kulisser og kostumer
- Spillestil
- Opgave

Opgave: Før forestillingen / 14

Molières teatergerning / 15

- Molières død
- Molière i Danmark
- Opgave

Udvalgte værker af Molière / 17

Opgave: Skriv en anmeldelse / 18

Oplevelse, analyse og diskussion / 19

KÆRE UNDERVISER

Den gerrige er en klassisk komedie om nærighed og kærlighed af Molière. Molière var en fransk dramatiker, skuespiller, instruktør og teaterleder og er af mange anset for verdens største komedieforfatter. Molière skrev *Den gerrige* i 1668.

I dette undervisningsmateriale får I først en introduktion til karaktererne i *Den gerrige* set gennem instruktør Geir Sveaass "briller" samt et udførligt handlingsreferat af *Den gerrige*. Herefter følger et kort rids af Frankrig i 1600-tallet samt et indblik i Molières opvækst, uddannelse og karriere. Derefter følger en introduktion til scenekonventionerne på Molières tid. Endelig følger et afsnit om Molières teatergerning og Molières død, og afslutningsvis finder I et udvalg af Molières værker. Der vil være opgaver undervejs samt en række arbejdsspørgsmål til slut i materialet.

Undervisningsmaterialet henvender sig til folkeskolens ældste klasser samt de gymnasiale uddannelser. Det kan bruges i fag som dansk, historie, drama og hvor det ellers er relevant.

Rigtig god fornøjelse med undervisningsmaterialet og forestillingen.

Mange hilsner
FOLKETEATRET
20/21

KARAKTERERNE I *DEN GERRIGE*

I dette afsnit får I en karakteristik af karakterne i *Den gerrige* set gennem instruktør Geir Sveaass' "briller". Det er altså hans syn på og fortolkning af karakterne, der her præsenteres og som ligger til grund for figurerne, som de fremstår i forestillingen.

HARPAGON

Harpagon betyder "rovfugl" på græsk. Harpagon har penge, men bruger ingen og investerer intet. Han gemmer sine værdier i kasser og skrin og graver ned i haven og har hemmelige gemmesteder under gulvbrædderne. Hvis han kunne bade i penge, smykker og skatte ville han gøre det. Harpagon har et sanseligt kærlighedsforhold til penge og alt hvad han ellers kan eje. Harpagon har store problemer med at afgive noget som helst. Han pudser derfor ikke næse, udsætter toiletbesøg og bliver fortvilet, når han skal tisse. Han holder på alt, hvad han kan holde på, så længe han kan holde på det. Huset forfalder, fordi det ikke bliver vedligeholdt. Haven visner, fordi der bliver gravet skatte ned under rødderne og sparet på vandet. Intet bliver plantet og intet bliver høstet. Harpagon har ingen empati, ingen selvindsigt og ingen forsonende træk. Dem må vi lede efter for at holde ham ud, og det er netop den interessante udfordring for en instruktør og en skuespiller. I arbejdet med rollen skal Harpagon gøres til et menneske og ikke en karikatur.

Harpagon af Marianne Nilsson

ELISE

Elise er Harpagon's datter. Hun er klog og fornuftig og har valgt rigtigt, når det kommer til kærlighed. Kæresten Valère har vækket sanseligheden i hende. Hun er dog usikker og mangler tro på, at tingenes tilstand kan ændres. Hun opponerer mod faren, men ved, at han har magten. Penge er ikke vigtige for hende. Det er kærlighed og et liv i frihed imidlertid.

CLÉANTE

Cléante er Harpagon's søn. Han er umoden, flamboyant, sværmerisk og uerfaren. Han er en romantisk drømmer, som vokser sig ud af puberteten ved hjælp af tjeneren La Fleche – en mand med mange og udefinerede agendaer – og af Mariane, som ser potentialet i ham. Han køber tøj for fars penge, og han spiller og låner. I løbet af fortællingen ændrer han værdier og bliver voksen. Han bliver også en god kæreste og ender faktisk med at være en bedre søn, end hans far har fortjent.

Cléante af Marianne Nilsson

VALÈRE

Valère er Elises kæreste, som har skaffet sig arbejde som Harpagon's hushovmester. Valère prøver at lave strategier med henblik på at finde det bedste frem i Harpagon og vinde hans fortrolighed, så han kan få lov til at gifte sig med Elise. Det er en hård og umulig kamp, for Harpagon har stort set ingen menneskelige følelser. Valère derimod har integritet, tålmodighed og masser af kærlighed. Han er den eneste i familien, som ikke snor sig eller søger egen vinding, men forsøger at få resten af husholdningen til at spare og opføre sig ordentligt. Han møder Elise, da han redder hendes liv i en skibssulykke. Valère er ikke bare Elises helt, men også Molières.

KARAKTERERNE I DEN GERRIGE Fortsat

Valère af Marianne Nilsson

MARIANE

Mariane er Harpagons fattige forlovede og – viser det sig senere – Valères søster. Mariane accepterer sin skæbne og træder i karakter og fremstår moderne. Mariane er veltalende, klog og ren i hjertet, og hun sætter gerne foden ned. En holdning stort set alle andre unge kvindelige karakterer hos Molière – og i særdeleshed også hos Ludvig Holberg – kunne lære lidt af.

LA FLECHE

La Fleche er Cléantes kammertjener. Han er mærkværdig, slesk, selvhøjtidelig og irriterende i sin påtrængende selvudslettende opførsel – bærende på et martyrium vi kun kan gætte på, hvad udspringer af. Hans foragt for den næsten jævnaldrende Harpagon er lige så stor som hans hengivenhed overfor Cléante. La Fleche laver intriger og opsætter fælder. Han finder altid en vej, og Harpagon har måske ikke helt uret, når han påstår, at La Fleche stjæler og ikke altid har rent mel i posen.

FROSINE

Frosine er professionel formidler af ægteskab og andre forbindelser, som kan give hende en indtægt. Hun tager let på etikken og har ingen moral. Hun lever sandsynligvis alene og har brug for at forsørge sig, så hun lyver, smigter og gør sig så uundværlig, som hun kan.

Frosine af Marianne Nilsson

MESTER JACQUES

Mester Jacques er Harpagons alsidige og uundværlige tjener. Han er en glad og ligefrem mand med humor og klar indsigt i tingenes tilstand. For at markere hvor meget han laver – eller måske give udtryk af arbejdets omfang – skifter han tøj ud fra, hvilken funktion han nu har i husholdningen. Hovedopgaverne er kok og kusk, men Mester Jacques kan også komme springende som den meget unge og nærsynede stald dreng La Marluche. Den sidste rolle Mester Jacques påtager sig, er den dystre vaskekone Madame Claude, som intet siger, men som vasker sig op og ned af trapper med en godt brugt langkost. Mester Jacques påkalder sig Harpagons vrede ved at sige sandheden i sammenhænge, hvor sandheden ikke kan bruges til noget som helst.

POLITIKOMMISÆREN

Politikommisæren får intet gjort og får heller ikke betaling for det arbejde han ikke gør. Han er aktivt til stede og tager noter samt tænker dybe tanker, mens sagerne løser sig selv.

MESTER SIMON

Mester Simon er en lyssky agent og pengeudlåner.

KARAKTERERNE I DEN GERRIGE Fortsat

Den gerrige Harpagon kan slet ikke tøjle sin angst for at nogen skal stjæle fra ham. Hans mistænksomhed driver gæk med ham og han dækker febrilsk over, at han har en stor pengeskisse gravet ned i sin have. Hans børn og tjenere er opdraget til at spare, hvor der spares kan: "Hvorfor dog gå med paryk, når man kan nøjes med sit eget hår, der gror ganske gratis".

Harpagon er en gnier af den værste slags, som elsker sine penge højere end sine børn. Hans søn, Cléante, er forelsket i Mariane, som Harpagon tror er fattig og billig i drift, så hende vil han selv have som hustru. Hans datter, Elise, elsker den unge Valère, som holder sin formue hemmelig mens han – for at være nær Elise – gør tjeneste hos Harpagon. Men Elise skal – uden medgift – afsættes til en velstående, gammel mand og Cléante er lovet bort til en rig enke.

Med dette klassiske udgangspunkt er scenen sat for en morsom forvinklingskomedie, hvor de to søskende allierer sig med deres tjenere og med giftekniven Frosine for at slippe fri af deres fars tyranni og få lov til at gifte sig med dem de elsker. For i en ægte komedie ender de rette med at ægte hinanden. Harpagon forbliver gift med sine penge; han tager ikke ved lære og må derfor gøres til grin, til glæde for alle, der elsker en god komedie.

Originaltitel: L'AVARE

Forfatter: MOLIÈRE

Instruktion: GEIR SVEAASS

Scenografi: MARIANNE NILSSON

Koreografi: JEANETTE BINDERUP-SCHULTZ

Harpagon: KRISTIAN HOLM JOENSEN

Cléante: MADS REUTHER

Frosine: METTE HORN

Valère: ALEXANDER MAYAH LARSEN

La Fleche + politikommissær: KRISTIAN BOLAND

Mester Simon + Anselme: TROELS MALLING

Alle tjenere: JACOB WEBLE

Elise: MATHILDE ARCEL FOCK

Mariane: SOFIA CUKIC

Rumtegnning af Marianne Nilsson

UDFØRLIGT HANDLINGSREFERAT AF *DEN GERRIGE* (De anvendte citater er oversat af Jesper Kjær)

1. AKT

Elise, som er datter af den nærige Harpagon (den gerrige), mødes med sin hemmelige kæreste, Valère. Hun er bange for at Valères kærlighed "pludselig forvandles til den kulde, som I mænd så ofte møder en kvindes kærlighed med". Valère beroliger hende; han har trods alt ikke bare reddet hende fra druknedøden (sådan mødtes de, får vi at vide), men skjuler nu sin sande identitet og har ladet sig ansætte som Harpagon's hushovmester for at kunne være tæt på Elise. De er begge bekymrede for om Harpagon vil acceptere Valère som sin svigersøn.

Elises bror, Cléante, kommer og betror sin søster, at han er forelsket til op over begge ører i den unge, fattige Mariane, som bor sammen med sin syge mor. Cléante drømmer om at kunne give Mariane og hendes mor en økonomisk håndsrækning, men da han selv er økonomisk afhængig af sin far ved han godt, at faderens nærighed spænder ben. De to søskende enes om "med forenede kræfter gå i krig mod hans (Harpagon's) forstenede hjerte".

Så træder Harpagon ind på scenen i gang med at give Valères tjener, La Fleche, en ordentlig overhaling; Harpagon beskylder La Fleche for at spionere på ham for at finde ud af, hvor han gemmer sine penge, og han mistænker La Fleche for at stjæle fra ham.

Harpagon jager La Fleche ud af scenen og beklager sig nu højlydt over alle de bekymringer han har, fordi han har så mange penge, som andre vil have fat i, og fordi han har gravet temmelig mange penge ned i sin have. Han afbrydes af sine børn, Elise og Cléante, som han straks mistænker for at ville stjæle fra ham, og han bebrejder Cléante, at han er for ødsel: "Hvad skal man med parykker, når man kan være pæn som Gud har skabt én, ganske gratis?" Cléante forsvare sig med, at de penge han bruger på tøj og parykker, har han selv vundet ved spil. Men egentlig er det bryllupsplaner de to søskende vil tale med deres far om, og det passer Harpagon ganske godt, for han vil nemlig tale om samme emne, og han nævner Mariane. Cléante tror – et kort øjeblik – at det er ham, der skal have Mariane, men Harpagon har udset hende til sig selv. Cléante tiltænker han en tilfældig enke, og til Elise har han valgt grev Anselme: "Han er moden, klog og fornuftig og et par år yngre end mig. Hele byen taler om ham og hans store formue".

Elise nægter. Harpagon insisterer: "Der skal være bryllup i aften".

Da Valère kommer beder Harpagon ham om råd, og Valère taler Harpagon efter munden, indtil det går op

for ham, at det er Anselme, som Harpagon vil have Elise gift med. Harpagon fremturer med sit argument om, at Anselme vil tage Elise "uden medgift!" og det er svært for de to unge at argumentere imod dette.

2. AKT

Cléante mødes med La Fleche, som har været sendt i byen for at skaffe et lån til Cléante. Lånet er kommet i stand via mellemmanden Mester Simon, det er til ågerrente og en del af lånet vil blive udbetalt i "løvsøre, husgeråd af forskellig art, samt prydenstande". Cléante vægrer sig både ved renten og ved at skulle aftage en masse gammelt ragelse. Som La Fleche siger, så er Cléante "på vej mod ruinens afgang som så mange andre, unge mænd: bruge penge før man har dem, købe dyrt, sælge billigt og høste før kornet er modent". Cléante giver sin fars nærighed skylden for, at han er nødt til at tage den slags dyre lån.

Harpagon mødes med Mester Simon for at aftale nærmere vedrørende lånet til en vis, ung herre. Ind træder Cléante og La Fleche, som undrer sig over, at Mester Simon taler med Harpagon. Det kommer så for en dag, at Cléante er i færd med at låne penge af sin egen far. Harpagon skælder sin søn huden fuld: "så det er dig, der vil ruinere mig med sådan nogle forkastelige lånetransaktioner" og Cléante svarer igen: "Det er altså far, der vil berige sig på sådan nogle ågerrenter?".

Så ankommer ægteskabsformidleren Frosine, som arbejder på at få en kontakt i stand mellem Harpagon og Mariane. Frosine skamroser Harpagon's ydre og fortæller, at Marianes mor er henrykt ved udsigten til at få Harpagon til svigersøn. Mariane kan dog ikke levere så stor en medgift, som Harpagon håber på, men Frosine opregner, hvor stor en årlig besparelse Harpagon vil have ved at tage sig så sparsommeligt opdraget en kone. Harpagon er dog ikke overbevist: "Alle de udgifter min kone ikke vil påføre mig, det er jo ikke nogen medgift.

(...) jeg skal have noget håndgribeligt." Ud over den manglende medgift, så bekymrer det Harpagon at han er så meget ældre end Mariane, men også her beroliger den snu Frosine ham: "Hun kan slet ikke tåle synet af en ung mand, men bliver fuldkommen henrykt, siger hun, når hun ser en flot, ældre herre. (...) Jeg må advare Dem om ethvert forsøg på at se yngre ud end De er" og; "hun nærer en svaghed for næser med briller på." Frosines anstrengelser lønner sig dog ikke som hun havde regnet med, for i stedet for at betale hende, undskylder Harpagon sig med en hastesag og forlader den nu vrede Frosine.

UDFØRLIGT HANDLINGSREFERAT AF *DEN GERRIGE* Fortsat

(De anvendte citater er oversat af Jesper Kjær)

3. AKT

Mariane er indbudt til middag hos Harpagon, og han har travlt med at sætte sine tjenere i sving med at rengøre ("men pas på ikke at gnide for hårdt på møblerne, det slider på dem") og instruerer dem i først at skænke vin og servere mad, når gæsterne har bedt 2. og 3. gang. Mester Jacques, som både er kok og kusk, skal sørge for at lave retter som mætter godt, og Valère – der jo taler Harpagon efter munden – siger, at "man bør spise for at leve, ikke leve for at spise", og det motto gør Harpagon med glæde til sit eget. Harpagon beder Mester Jacques gøre hestene klar, så Elise og Mariane kan tage en tur i byen efter middagen, men Elise må ikke købe noget til sig selv. Mester Jacques vægrer sig ved at lade hestene trække en vogn, da de er afkræftede, fordi Harpagon ikke under dem nok foder. Valère blander sig i snakken om hestene, og han og Mester Jacques kommer op at toppes; Jacques beskylder Valère for at være en spytslikker og siger til Harpagon, at han skulle vide, hvad folk sagde om ham. Det vil Harpagon da gerne vide, og han overbeviser Mester Jacques om, at han ikke vil blive vred, hvis Jacques fortæller det. Men det bliver han naturligvis alligevel.

Så ankommer Frosine med Mariane, som taler om, at der er en pæn, ung mand, hvis herkomst hun ikke kender, som har gjort indtryk på hende, og det piner hende derfor, at hun skal giftes med en mand, som hendes mor har bestemt. Frosine beroliger: "Du gifter dig selvfølgelig kun på betingelse af, at du snart bliver enke. Det skal stå i kontrakten."

Da Mariane ser Harpagon, får hun et chok. Harpagon har fulgt Frosines råd og har ikke pyntet sig yngre, men til gengæld taget et par briller på, så han undrer sig over Marianes tavse reaktion. Frosine forklarer: "Det er fordi hun er helt overrasket endnu; og så er unge piger altid generte ved at vise deres følelser."

Harpagon præsenterer Mariane for sine børn og undskylder, at de er så store: "ukrudt vokser hurtigt". Ved synet af Cléante overraskes Mariane, for det er netop dén unge mand, hun har fået følelser for.

Cléante er af sin far blevet beordret til at være imødekommende over for Mariane – og det har han naturligvis ikke svært ved at efterkomme. Først udtrykker både Mariane og Cléante dog deres mishag over at skulle have hinanden til hhv. stedsøn og stedmor, men da Harpagon frabeder sig sådan en uforskommethed fra sin søns side, skifter Cléante taktik og under dække af at tale på vegne af sin far, får Cléante både erklæret Mariane sin kærlighed og foræret hende Harpagon's funklende diamanttring.

4. AKT

Frosine bebrejder Cléante og Mariane, at de ikke søgte hjælp hos hende i tide, så al den ballade kunne have været undgået. Nu må hun hjælpe de unge med at komme ud af kniben og hendes plan er, at de skal finde en moden dame, som de kan bilde Harpagon ind vil kunne bringe ham en klækkelig medgift i hus; "Han er lun på Mariane, (...) men han er lidt mere forelsket i penge", og derfor er Frosine sikker på, at hendes plan vil virke.

Da Harpagon ankommer, ser han sin søn være meget imødekommende over for sin kommende stedmoder, og han udspørger derfor Cléante om, hvad han synes om Mariane. Cléante forsikrer, at hun ikke er en kvinde efter hans smag. Så vender Harpagon på en tallerken, lægger en fælde for sin søn og siger, at han ellers havde tænkt, at det var en bedre ide at give Mariane til Cléante, som jo er af mere passende alder end Harpagon. Cléante siger, at det vil han gerne for fars skyld, men Harpagon vil da ikke prakke sin søn en kvinde på, som han ikke ville kunne elske – og så kommer Cléante til at afsløre sin kærlighed til Mariane. Harpagon bliver vred: "Skal du gå mig i bedene?" Cléante svarer igen: "Det var mit bed! Jeg var der først". Det kommer til et korporligt skænderi mellem far og søn og ind træder Mester Jacques, som skal mægle mellem de to. Det gør han ved på skift at lytte til den ene og så den anden og på skift forsikre de to herrer om, at de hver især giver efter for den anden. Far og søn forsones, men det går hurtigt op for dem, at Mester Jacques har narret dem begge. Og så skændes de igen; Harpagon gør Cléante arveløs – igen – og giver ham sin forbandelse, hvortil Cléante svarer: "Så er det første gang du giver mig noget".

Cléante møder La Fleche, som har fundet – og stjålet – Harpagon's pengeboks.

Harpagon kommer råbende og fortvivlet ind; han har fundet ud af, at han er blevet bestjålet og han sørger over tabet af sin pengeboks, som var det en nær ven der var død. Han tror publikum har rottet sig sammen, og han beskylder alle i salen for at være tyve.

5. AKT

Da Politikommisæren ankommer kræver Harpagon at han "arrestere alle i byen og i forstæderne med." Mester Jacques kommer, og Harpagon beskylder ham straks for at være tyven. Mester Jacques får på listig vis Harpagon til at beskrive både hvor pengeboksen var og hvordan den ser ud, og kan dernæst nemt placere skylden hos Valère. Da Valère ankommer og anklages for at have snydt og be-

UDFØRLIGT HANDLINGSREFERAT AF *DEN GERRIGE* Fortsat

(De anvendte citater er oversat af Jesper Kjær)

draget Harpagon, tilstår han straks og forsvarer sig med, at han har handlet af kærlighed. "En køn kærlighed! Kærlighed til mine penge!" råber Harpagon og der lægges yderligere brænde til forvirringens bål, for Harpagon taler om sine penge, mens Valère taler om Elise. Da Valère fortæller om det ægteskabsløfte han og Elise har givet hinanden, beskylder Harpagon ham for at være en tyv OG en forfører. Harpagon vil have Valère både hængt og flået. Elise går i forbøn for sin elskede, men kan ikke formilde Harpagon.

Heldigvis ankommer grev Anselme – som Elise jo er lovet bort til – og det kommer for en dag, at Valère er den søn, som Anselme troede druknet i et tragisk forlis for 16 år siden. Så kan trådene reddes ud: Mariane og Valère er søskende, og ikke blot genfinder de deres far og hinanden, men Valère genfinder også sin moder og Anselme sin hustru. Alt dette er dog ikke noget der gør større indtryk på Harpagon, som stadig bare tænker på, at han vil have sine penge igen.

Så kommer Cléante; han bedyrer, at faderens penge er i sikkerhed og han afpresser Harpagon: "du får dem, hvis jeg får Mariane." Anselme giver samtykke til dobbeltbryllup mellem Valère og Elise og mellem Cléante og Mariane, han lover at betale både bryllupper og medgift og Harpagon er tilfreds, blot han kan blive forenet med sin elskede pengekiste.

KORT RIDS AF FRANKRIG I 1600-TALLET

I begyndelsen af 1600-tallet var Frankrig stadig et feudalsamfund. Der fandtes en gammel krigsadel, som herskede over provinserne, men da kardinal Richelieu i 1624 bliver førsteminister under Ludvig d. 13., begynder han at skabe et absolut monarki. Dette betyder bl.a., at han indsætter de såkaldte intendantter til at kontrollere provinserne fra central hånd. De får al magten i provinserne, både den dømmende, den udøvende og den finansielle magt, mens den lovgivende magt dog ligger hos kongen. Richelieu forbyder samtidig den gamle feudaladel dens private fejder og dueller og for også at have bedre kontrol over det intellektuelle liv, skaber han Det Franske Akademi i 1635.

Richelieu dør i 1642. Hans efterfølger kardinal Mazarin følger den samme politik, og da Ludvig d. 14. – også kaldet Solkongen¹ – begynder sin regentperiode i 1661, bliver det absolutte monarki for alvor etableret. Fyrstemanden hævdes indstiftet af Gud, og den enevældige monark skylder kun Gud regnskab for sit styre. For at udelukke al opposition fra den gamle adel bliver denne knyttet til kongen som hofadel (la noblesse de la cour).

I teorien var det franske samfund stadig delt i stænder: gejstlighed, adel og tredjestand, men det blev muligt at købe sig til et embede og dermed blive en del af adelen. I den gamle adels øjne var den nye adel en flok borgerlige opkomlinge. Den gamle adel fik som regel hofembederne, mens embederne i domstolene, administrationen og i diplomatiet var forbeholdt den nye embedsadel (la noblesse de robe).

OPGAVE

Læs op på Solkongen og lav en beskrivelse af ham.

Læs op på Det Franske Akademi. Hvilken betydning havde akademiet, da det blev oprettet og hvilken funktion har det i dag? Har vi noget tilsvarende i Danmark?

Ludvig den 14. – også kaldet Solkongen

¹ Ludvig 14. var danse- og teaterglad og holdt af fester. Han figurerede gerne i balletter og tableauer som Solen, hvis glans forgyldte de mindre planeter.

RUNDT OM MOLIÈRE

Jean Baptiste Poquelin kom til verden 15. januar 1622 i Paris. Familien tilhørte det pænere borgerskab og faderen arbejdede som tapetserer for ingen mindre end solkongen, kong Ludvig den 14. Jean Baptiste voksede således op med aristokratiet på meget nær hold – meget tidligt finder han det dog også ganske morsomt at gøre grin med det franske hof – deres mærkværdige sæder og skikke i særdeleshed. Jean Baptiste gik på de fineste skoler og havde i det hele taget en privilegeret opvækst. Tapetserfaget trak dog ikke i ham – derimod fattede han som ganske ung interesse for de mange optrædende på Pont Neuf, og på Hotel Bourgogne overværede han sammen med sin bedstefar ofte hoftruppen fremføre romantiske tragedier og komedier.

I en alder af 21 år forelsker Jean Baptiste sig i skuespillerinden Madeleine Béjart. Han møder hende under karnevallet og sammen med hende og en håndfuld håbefulde skuespillerspirer danner han teatertruppen: L'Illustre Théâtre (da. Det berømte teater). Det var også på dette tidspunkt han tog navnet Molière for ikke at kaste skam over sin familie. Skuespillerhvervet var nemlig i 1600-tallet på ingen måde statusgivende eller glamourøst – tværtimod.

Uden skyggen af erfaring spillede truppen rundt om i Paris, og da de besluttede sig for at tage entre svigtede publikum. I løbet af de næste to år dukkede de op på tre forskellige teatre i Paris – og det var ikke nogen succes! Flere af truppens medlemmer droppede ud, og truppen besluttede sig for at forlade storbyen for i stedet at turnere rundt i provinserne. Dette stod på i 12 år og i løbet af disse år begyndte Molière så småt at forfatte stykkerne selv. I 1658 besluttede truppen atter at prøve kræfter med Paris, og det skulle vise sig at være den helt rigtige timing.

Kongens bror Hertug af Anjou var nemlig interesseret i at finansiere en teatertrup, som til gengæld ville bære hans navn. Da dette kom Molière for øre, bad han om lov til at opføre et stykke for hoffet. Den 24. oktober 1658 opfører han derfor Corneilles tragedie *Nicoméde* for hoffet i Louvre paladset. Valget var imidlertid helt forkert – hoffet kedede sig brødt og var tydeligvis skuffede. Molière erkendte nederlaget og gik straks til kongen for at få en chance til, og det fik han. Denne gang opførte truppen et stykke fra Molières egen hånd, nemlig *Den elskovssyge Doktor/Doktor Cupido...* og denne gang var der positiv respons fra kongen og hoffet. Truppen som nu fik navnet Troupe de Monsieur fik adgang til at spille fast på Salle du Petit-Bourbon – en af Paris' vigtigste teatersale med beliggenhed i Louvre. Den første opførelse var i 1659. Det var en komedie af Molière ved navn *De ziirlige damer*. Molière havde hentet inspiration fra Madame de Ram-

bouillet, en af kongens hofdamer, som havde udråbt sig selv som den øverste smagsdommer, når det kom til mode, stil og etikette. Forestillingen blev en kæmpe succes, og kongen selv var så begejstret, at han donerede en klækkelig sum til Molière. Det var dog ikke alle, der var lige begejstrede for Molières satire. I et indædt forsøg på at drive Molière tilbage til forstæderne fik Madame de Rambouillet forestillingen lukket i to uger og til sidst var intrigerne så voldsomme, at Hotel du Petit Bourbon lukkedes helt. Kongen var dog ikke sådan at bøje. Han syntes godt om Molières komedier og gav ham retten til at spille på Theatre du Palais Royal, hvor han faktisk havde sit virke frem til sin død i 1673.

Molière

DATIDENS SCENEKONVENTIONER

På Molières tid var det at gå i teatret noget andet end det er i dag. Forholdene for både tilskuer og skuespiller har ændret sig meget – og det er blandt andet Molières fortjeneste.

I dag er skuespillerhvervet velanset, men sådan var det ikke på Molières tid. Dengang blev man kun skuespiller, hvis man absolut ikke kunne lade være. Det var forbundet med en række ofre at stille sig op på scenen. Skuespillere blev betragtet som det absolut laveste – som ukristelig – og kunne derfor heller ikke få en kirkelig begravelse. For det andet kastede det skam over familien, hvis man valgte skuespillets vej. Flere mener, at dette netop kan være grunden til, at Molière som tidligere nævnt skiftede navn fra Poquelin til Molière for derved at spare sin familie for skammen. Erhvervet som skuespiller var altså ikke socialt velanset, med det betød ikke, at ens evner som skuespiller ikke var genstand for beundring. Det har uden tvivl krævet sin mand eller kvinde det ene øjeblik at være udstødt i samfundet for det næste at stå på scenen og blive hyldet.

SKUESPILLEREN

Som medlem af en skuespillertrup, var man ikke blot skuespiller, man havde også en række praktiske funktioner. Én stod for billetsalg, én for regnskabet og én var truppens orateur. En orateur var den, der promoverede truppens forestillinger – dengang ved at gå rundt i byen og henvende sig til byens borgere, fremsige vers og hænge plakater op. Det var også orateurs opgave at holde en lille tale efter hver forestilling, hvor man takkede publikum for deres fremmøde og bad dem komme igen. Orateuren var meget vigtig for truppen og i mange år var det netop den post Molière bestred. Historierne fortæller, at han var god til det, men at han næsten endte med at blive for god. Til sidst improviserede han så meget i sine taler, at de endte med at blive både lange, kedelige og usammenhængende. Hans popularitet dalede på den konto.

AT GÅ I TEATRET

Når man går i teatret i dag har skuespillere og publikum en række forventninger til hinanden. Publikum forventer, at der er gjort noget ud af scenografien, altså kulisser og kostumer, at der er mørkt i salen og lys på scenen og de forventer naturligvis, at de kan høre hvad skuespillerne siger. Omvendt har skuespillerne en forventning om, at publikum hører efter hvad der bliver sagt på scenen, at de bliver siddende på stolene under forestillingen og at de klapper, når forestillingen er slut. Der gælder også nogle uskrevne regler om, at man ikke har mad og drikke med teatret, men nøjes med fx slik, at det er

dyrest at sidde på parterret (gulvet) og på balkonen og ikke mindst, at når man er i teatret, så er det for at se forestillingen og ikke andet.

På Molières tid forholdt det sig ganske anderledes. Man ville som udgangspunkt gerne se forestillingen, men man kom lige så meget for at møde vennerne, for at dyrke sine små affærer og for at følge med i, hvad der foregik i byen. For mange kvinder var det at gå i teatret en kærdkommen lejlighed til at slippe væk fra hjemmets kødgryder. Dengang var pladserne på gulvet de billigste og her sad pøblen. Stemningen på gulvet var løssluppen og til tider helt kaotisk. De lidt finere og mere pengesterke folk kunne købe sig en loge, hvor de var fri for at socialisere med den løsslupne pøbel. I logen var der som regel et gardin man kunne trække for, når man ikke gad se mere af forestillingen eller havde vigtigere gøremål.

Skuespillerne var på den tid sat på en meget svær opgave – de skulle tiltrække sig et relativt højtrøstet publikums opmærksomhed og om en forestilling fik succes afhang ofte af om publikum på parterret kunne lide hvad de så. Publikum på parterret var det absolut sværeste at fange, og de lagde ikke fingrene i mellem, hvis forestillingen ikke faldt i deres smag. Molières stykker havde den åbenlyse kvalitet, at de appellerede til "almindelige mennesker" uden den store dannelse. Hans popularitet vakte stor ærgrelse hos tidens litterater, der ikke havde stor respekt for Molières lavkulturelle stykker.

TEATERRUMMET

Man spillede klokken 17.00, til gengæld varede stykkerne ofte længere end vi er vant til i dag. Scenen og sal var oplyst af stearinlys, nogle sad i stager på væggene, andre sad i lysekroner, som kunne hejses ned, så man kunne puste lysene ud, hvis der skulle være mørkt. Hvis en scenen skulle forestille at foregå om aftenen, tændte "lysmanden" – som var klædt i sort og dermed usynlig – flere lys på scenen. Der var mest lys på forscenen, hvor lysekronerne hang og derfor stod skuespillerne mest der – det var også her det fineste publikum – marquisserne – sad. Der var som regel fire-fem, der ivrigt blandede sig i forestilling til stor irritation for skuespillerne og man ved, at Molière ved flere lejligheder forsøgte at få dem fjernet.

KULISSER OG KOSTUMER

Selve scenen bestod som nævnt af en forscene, hvor skuespillerne for det meste befandt sig. Bagved var der så sidekulisser og sammen med det skrå scenegulv skabte det et perspektiveret billede af eksempelvis en gade, en skov, et værelse osv. På den måde kunne man antyde, hvor man var både geografisk og socialt. Det var dengang

DATIDENS SCENEKONVENTIONER *Fortsat*

ikke muligt at skifte dekoration undervejs, men man kunne skabe et nyt rum ved hjælp af løse sætstykker eller lærred på rammer, der blev kørt ind i render i gulvet. Den samme dekoration kunne sagtens gå igen i flere forskellige forestillinger. Som regel stod de store møbler såsom sofa, borde og stole i publikums venstre side af scenen og entreer og sortier fandt så sted fra højre side. Kostumerne skulle skuespillerne selv sørge for at købe; afhængig af hvor mange roller den enkelte skuespiller spillede, kunne det godt blive en dyr omgang. Især for damerne, der jo ofte spillede fine og rige og derfor måtte investere i meget dyre kjoler, tasker og smykker. Men også herrerne måtte punge ud til skræddersyede jakkesæt – for slet ikke at tale om de specialsyede kjoler, det var nemlig de mandlige skuespillere, der spillede rollerne som gamle koner.

SPILLESTIL

Selvom kulisserne og især kostumerne var vigtige for forestillingen, så var skuespilleren dog allervigtigst. Man havde jo ikke en instruktør, som man kender det i dag. Man var meget overladt til sig selv og de andre i truppen og så var det oftest stykkets forfatter, der guidede dem. Molière var banebrydende i sit arbejde med skuespillet og med skuespillerne. Den gængse spillestil var pompøs og deklamatorisk, altså højtravende og svulstig. Dette skyldtes, at datidens dramatik blev skrevet på vers. Skuespilleren fremsagde sine replikker i en rytmisk form og stod stille under fremsigelsen – altid med kroppen vendt frontalt mod publikum. Det betød, at skuespilleren sjældent havde øjenkontakt med den af sine medspillere, man egentlig talte med. På alle måder var spillestilen meget stiv og unaturlig. Et moderne publikum ville finde det latterligt og højst besynderligt. Molière øjnede begrænsningerne i denne spillestil. Som skuespiller vidste han også, hvad det betød at stå på scenen og fremføre sin tekst. Derfor var det nærliggende, da han begyndte at vejlede sine skuespillerkolleger i andre måder at spille på. Set i bakspejlet optrådte han som det, man i dag ville kalde instruktør eller kunstnerisk leder. Han indførte en større naturlighed i spillet såvel som i sproget, så skuespillerne ikke var så bundne af versenes metrik. Han bad skuespillerne fremsige replikkerne, som om det var prosa frem for poesi og bad dem tænke over deres figurs intentioner og følelser. Han lod dem spille til hinanden og lod dem bevæge sig når de talte. Han lavede arrangementet – dvs. skuespillernes fysiske handlinger (hvor de går og står) undervejs i en forestilling – og lagde dermed hele forestillingen mere fast end tidligere, hvor man i høj grad improviserede sig frem. Dette betød, at prøverne på en forestilling blev

meget længere end de normalt var, til gengæld blev det endelige resultat meget mere gennemtænkt og dermed også bedre. Molière var meget optaget af arbejdet med skuespillerne og deres teknikker, og han har været helt bevidst om betydningen af hans ændringer i arbejdet med en forestilling. Han skrev sine iagttagelser ned i en lille bog: *Impromptu de Versailles*. Meget af det nedfældede var revolutionerende for samtidens scenekunst og der hersker i dag ikke tvivl om, at Molière var med til at lægge grunden til det, vi i dag kender som den moderne sceneinstruktør.

OPGAVE

Overvej hvordan datidens scenekonventioner ville påvirke din oplevelse af en teaterforestilling? Hvilke forventninger har du selv til, hvordan man opfører sig i teatret?

OPGAVE: FØR FORESTILLINGEN

Vi har alle forventninger og forforståelser til en forestående oplevelse. Når vi deler vores forforståelser og forventninger med hinanden, kan vi åbne oplevelsen og vores eget ståsted i den. Med denne forberedelse får vi en øget bevidsthed om, hvad der skal ske, og hvordan vores forventninger påvirker os. Men også en bevidsthed om, hvordan vi selv påvirker oplevelsen. Det gør os til mere bevidste teatergængere og kulturforbrugere. Ingen har ret eller uret, da vi selvsagt oplever individuelt.

I følgende øvelse skal I gribe de erfaringer I har fra teatret og forsøge at udrede, hvordan disse erfaringer kan påvirke jeres forventninger både positivt og negativt, når I skal se *Den gerrige*.

Rumtegning af Marianne Nilsson

- Skriv noter fx i form af et mindmap:
Du skal nu tænke på en teateroplevelse du har haft. Måske den seneste forestilling du har set, måske en forestilling, der har gjort stort indtryk på dig. Svar på følgende spørgsmål:
Hvordan oplevede du selve teatret?
Hvordan oplevede du forestillingen?
Hvem var du sammen med?
Havde sammenspillet mellem teatret og dem du var afsted med nogen betydning for den forestilling du så? Eller nogen påvirkning af din tilgang til forestillingen?
Hvordan tror du dine tidligere erfaringer vil påvirke dine forventninger til den kommende forestilling du skal opleve?
Måske har du læst en anmeldelse, der har farvet din forventninger?
- Snak om jeres teateroplevelser, forforståelser og forventninger to og to eller i plenum i klassen. Lav evt. et samlet mindmap
- I skal nu snakke videre om, hvad I forventer af forestillingen *Den gerrige* og spørge hinanden:
Hvad får titlen dig til at tænke på?
Hvad tror du, der vil ske på scenen?
Hvordan har du det med at skulle i teatret?
Hvorfor tror du, at du har det sådan?

MOLIÈRES TEATERGERNING

Molière havde – som beskrevet i afsnittet *Rundt om Molière* – til at begynde med et teater i Paris sammen med familien Béjart. Det hed *Illustre Théâtre*, altså det berømte teater eller strålende teater, selvom det ikke var spor „illustre“ – det gik nemlig af pommern til. Molière led under store problemer, da han forsøgte sig med at skrive og opføre tragedier. I 1600-tallet blev tragedien betragtet som fin, mens man ikke kunne være komedien og farcen bekendt. Men det gik helt galt hver gang, og truppen var til sidst nødt til at forlade Paris og tage til provinsen. I Lyon stiftede Molière bekendtskab med den italienske maskekomedie, *la Commedia dell'arte*, og komedien som genre blev afgørende for ham. Da han senere vendte tilbage til Paris, fik han som tidligere nævnt lov til at spille for Solkongen i Louvre og her fik han stor succes med sine komedier.

De, som fik den største støtte af Solkongen, var imidlertid de kongelige skuespillere, der spillede tragedier i teatret *l'Hôtel de Bourgogne*, og de var ikke blege for at tage kampen op mod Molière og hans populære komedier. Nok modtog de kongelige skuespillere mest i støtte, men de tjente ikke nær så meget som Molière, der med sine komedier havde publikum med sig. De lavede derfor flere numre med ham, det ene grovere end det andet. Som det første udgav de en bog, som hed *Élomière Hypochondre*, hvor *Élomière* er et anagram, en omstilling af ordet *Molière*. I bogen beskriver de, hvordan hovedpersonen *Élomière* bliver skuespiller ved at blive pisket af *Scaramouche*, den store skuespiller fra det italienske teater. Det næste de gjorde var at bestikke en korrupt embedsmand til at lukke Molières teater i *Petit Bourbon*. Det gjorde han, og Molière og hans trup stod med ét uden teater. Molière blev naturligvis fuldstændig ulykkelig ved at blive frataget sit teater, men han opsøgte derefter Solkongen og fik det ordnet således, at han i stedet fik overdraget *Kardinal Richelieus* gamle teater i den bygning, der nu hedder *Palais Royal*. Det tredje nummer var dog det værste af dem alle. Konkurrenterne påstod, at Molière havde giftet sig med sin egen datter, *Armande Béjart*. Vi ved dog, at det er løgn, idet *Armande* var *Madeleine Béjars* søster og ikke hendes datter, som konkurrenterne påstod. Solkongen greb da også straks ind og bekendtgjorde, at han ville være gudfar for Molière og *Armandes* søn.

Solkongen var i høj grad borgerskabets konge, og Molière var jo borgerlig, altså højborgerlig, også i sin figurskildring. Vores *Ludvig Holberg* derimod "gik helt ned" og beskrev almuen, men det så man aldrig Molière gøre. Han har aldrig lavet et stykke som fx *Jeppe på Bjerget*. Molière og Holberg kæmper dog for det samme, nemlig fornuften. Det, som Molière angriber, er det, som

i hans øjne er fuldstændig unaturligt. Det er fx unaturligt at være så gerrig, at man er villig til at lade sine nærmeste dø. Det er jo fuldstændig forrykt og farligt. For Holberg er det først og fremmest det unyttige, han har et særligt øje for. Det er fuldstændig unyttigt at filosofere som *Erasmus Montanus* eller at interessere sig for fransk som *Jean de France*, når det vel at mærke kun er overfladen, de beskæftiger sig med.

MOLIÈRES DØD

Udover at være en af de mest populære forfattere på sin tid, var Molière også en meget berømt skuespiller. Han medvirkede ofte i sine egne stykker. *Den indbildt syge* var hans sidste skuespil og blev det sidste han spillede med i. Molière havde været ramt af en alvorlig lungesygdom i et stykke tid, og det var nu blevet så alvorligt, at han havde svært ved at udføre meget fysisk krævende roller. Molières sidste komedie fik fantastiske anmeldelser. Den blev udråbt til at være en af hans mest morsomme komedier, og han blev rost til skyerne for sin præstation. Hele Paris grinede af komedien og af lægerne, som den gør nar af. Den 17. februar 1673, på dagen for den fjerde opførelse af *Den indbildt syge*, var Molière så svag, at hans kone, *Armande*, og nogle af deres nære venner bad ham blive hjemme i sengen og aflyse forestillingen. Molière svarede efter sigende: „Jeg kan ikke tillade mig at aflyse, når så mange menneskers eksistens afhænger af, at vi spiller forestillingen. Jeg ville bebrejde mig selv, hvis de skulle lide nød og jeg har stadig tilstrækkelig styrke til at forhindre det.“ Molière klarede sig igennem forestillingen lige indtil *Argans* sidste replik. Han fik et hosteanfald som tæppet gik ned, og han blev i hast båret hjem. Anstrengelsen havde været for meget, og han var nu døden nær. Ingen læger ville se til ham, fordi han i *Den indbildt syge* havde gjort nar af deres profession, men Molière ville sikkert også have afvist deres tjenester. Og på samme måde ville ingen præster komme i hans hus, fordi han i sit stykke *Tartuffe* (1664) håner visse uønskede aspekter af præstegerningen på den tid. Molière blev dog til sidst plejet af to nonner, som han ved en tidligere lejlighed havde givet husly. Han døde senere samme dag. Skuespillere blev som tidligere nævnt anset for andenrangs borgere og var ofte bandlyst og nægtet begravelse i indviet jord, medmindre de, mens de levede, var villige til at omvende sig og fraskrive sig deres erhverv. Molière, som var stolt af sit arbejde, havde uanfægtet nægtet at gøre noget sådant. Molières enke *Armande* måtte gå til kongen og bede ham give Molière en respektabel begravelse og vise ham en sidste ære. Som Molières velgører og beundrer indvilligede kongen i dette.

MOLIÈRES TEATERGERNING *Fortsat*

MOLIÈRE I DANMARK

Molières sceniske skæbne har i Danmark været tæt knyttet til Ludvig Holbergs komedieproduktion og skabelsen af den danske skueplads i 1722². Holbergs positive syn på Molière har ikke været uden betydning for den franske komediedigters solide plads i det hjemlige repertoire. Op gennem 1900-tallet har fx Poul Reumert som indehaver af de betydeligste mandlige hovedroller givet Molière stor vægt i dansk teater, ligesom de vigtigste komedier adskillige gange er blevet nyoversat.

OPGAVE

Beskriv tragedien som genre.

Beskriv komedien som genre.

Hvad kan tragedien som komedien ikke kan og omvendt?

Opfattes tragedien den dag i dag stadig som "finere" end komedien?

Hvorfor? Hvorfor ikke?

²Den danske skueplads åbnede i Lille Grønnegade i 1722.

UDVALGTE VÆRKER AF MOLIÉRE

- **L'étourdi, ou Les contre-temps**
(1653, *Fusentast* eller *Den som fordærver god Leeg*, 1723)
- **Les précieuses ridicules**
(1659, *De latterlig peene Jomfruer*, 1786, senere *De ziirlige Damer*)
- **L'École des maris**
(1661, *Mændenes Skole*, 1783)
- **L'École des femmes**
(1662, *Fruentimmerets Skole*, 1724, senere *Fruentimmerskolen*)
- **Tartuffe, ou L'imposteur**
(1664, *Tartuffe* eller *Den Skinhellige*, 1724)
- **Dom Juan, ou le Festin de pierre**
(1665, *Dom Juan* eller *den Ugudelige*, 1778, senere *Dom Juan*)
- **La Princesse d'Elide**
(1665)
- **Le Médecin malgré lui**
(1666, *Doktoren mod sin Villie*, 1842)
- **Le Misanthrope**
(1666, *Misantrophen*, 1749)
- **Amphitryon**
(1668, da. 1724)
- **L'avare**
(1668, *Comoedie om Gamle Jens Gnier* eller *Pengepuger*, 1724, senere *Den Gerrige*)
- **Le Bourgeois gentilhomme**
(1670, *Comoedie om den høy-adelige Borger-Mand*, 1725, senere *Den adelsgale Borger*)
- **Les Fourberies de Scapin**
(1671, *Scapins Skalkestykker*, 1787)
- **Les Femmes savantes**
(1672, *De lærde Damer*, 1863)
- **Le malade imaginaire**
(1673, *Den indbildt Syge*, 1747)

OPGAVE: SKRIV EN ANMELDELSE

Anmeldelser er enormt vigtige for teatre og de forestillinger, der bliver sat op. Nogle teatergængere vælger nemlig at lade sig 'føre' på baggrund af en anmelders udtagelser. Andre læser slet ikke noget forestillingsorienteret op til et teaterbesøg, men lader sig alene guide af egen interesse. Men under alle omstændigheder er denne genre årsag til mange forventninger hos både publikum og teatre – og alle dem, der er en del af forestillingsproduktionen.

En anmeldelse hører ind under litteraturgenren opinion. Her har afsenderen mulighed for at ytre sine subjektive holdninger, og formålet er at sætte fokus på et emne, overbevise, inspirere og provokere.

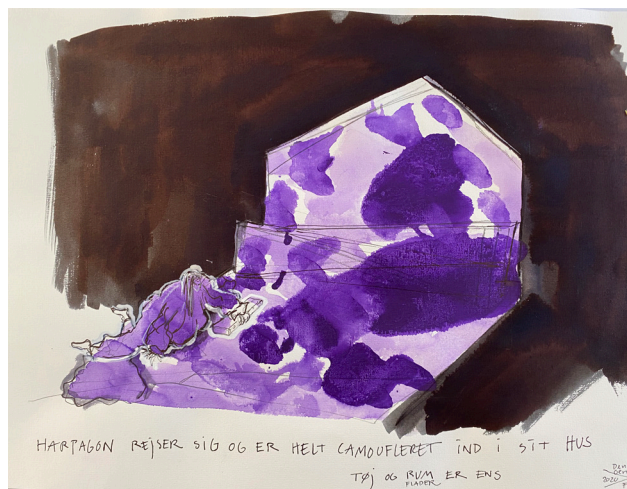
Nu skal I selv give jer i kast med anmelderkunsten. Uanset om du kunne lide forestillingen eller ej, så husk på, at en anmeldelse ikke kun er en vurdering af forestillingen med få eller mange stjerner, men også en tekst, der skal være interessant og underholdende at læse. Du skal derfor ikke bare skildre din umiddelbare holdning til forestillingen, men komme med en god argumentation herfor og perspektiver meget gerne forestillingen.

Find inspiration til indhold og hvordan du kan opstille anmeldelsen ved at gå ind på ungtteaterblod.dk og den4vaeg.dk. Se også i dagblade som fx Information, Politiken eller Berlingske. Undlad at se på anmeldelser af *Den gerrige*, da de kan forstyrre din egen tone og vurdering af forestillingen.

SOM UDGANGSPUNKT SKAL DIN ANMELDELSE:

- Beskrive forestillingens væsentligste indhold.
Husk ikke at afsløre vigtige ting, som ville kunne ødelægge oplevelsen for modtageren.
- Opbygges med:
 - Fængende og holdningsbaseret overskrift/rubrik
 - Vurdering, mellem 1-6 stjerner, hvor 6 er det bedste
 - Faktaboks, instruktørens navn, skuespillernavne mm, spilleperiode, varighed. Find informationerne på folketeatret.dk
 - Manchet, der kort og præcist uddyber overskriften/rubrikken
 - Byline
 - Brødtekst, selve artiklen med resumé, holdning, argumentation, evt. analyse og konklusion

Når du har skrevet dit første bud på en anmeldelse, kan du nu finde en anmeldelse af *Den gerrige*. Hvordan stiller anmelderen sig over for forestillingen? Er du enig?

Rumtegning af Marianne Nilsson

OPLEVELSE, ANALYSE OG DISKUSSION

Hvad havde du forventet af forestillingen?
Hvad var det bedste øjeblik?
Hvilke scener kunne du bedst lide?
Hvilke scener/øjeblikke fra forestillingen kan du stadig huske?

HANDLING:

Hvad handler forestillingen om?

PLOT:

Hvad er historiens plot/konflikt?

TEMATIKKER:

Hvilke temaer bliver belyst i forestillingen?

SPILLESTIL:

Hvordan kan spillestilen karakteriseres? (naturalistisk skuespil, teatralisk, absurd, komisk, kropslig fx)
Hvordan foregik skiftene mellem de mange roller?
Hvordan var deres kropssprog, stemmebrug, gestik og mimik?

SCENOGRAFI:

Hvordan ser scenen ud?
Hvordan er rummet indrettet?
(farver, materialer, ting på scenen, kostumer).
Hvad vil scenografen gerne vise?
Sammenlign evt. tegninger i dette materiale med dét du så på scenen.

LYS:

Hvordan bruges lyset?
Hvilke forskellige stemninger er lyset med til at skabe?

LYD:

Hvordan bruges musikken i forestillingen?
Er der andre former for lyd i forestillingen?
Hvilken stemning er lydene og musikken med til at skabe?

PERSPEKTIVERING:

Hvordan kan forestillingen spejles i forhold til det samfund, vi lever i i dag?
Hvorfor tror du, at Folketeatret har valgt at sætte en forestilling af Molière op i 2020?
Hvad fik forestillingen dig til at tænke over?
Hvilket budskab får du med fra forestillingen?